

Dolomity 1971

Tre Cime di Lavaredo.

My, keď sme boli...

Pred neuveriteľnými 50 rokmi predseda nášho horolezeckého oddielu TJ ZVL Považská Bystrica, skúsený to horský vlk Ferko Závodský, rozhodol, že aj my traja ucháni sme už dostatočne zrelí a aj v Tatrách skúsení, aby sme vycestovali do zahraničných hôr.

Vtom čase to nebolo také jednoduché. Podľa Ferkových inštrukcií si dávame do banky žiadosti o devízový prísľub a po schválení vybavujeme cestovné doklady, víza a cestovné lístky.

Cestovať budeme vlakom a autobusmi. Na spanie neberieme nič, budeme spať v chatách. A tak začala naša tvrdá škola. Cieľ: Rakúsko – Ötztalské Alpy, Taliansko – Dolomity.

Poslúchnesť? Mrzneš!

A tak 2. 8. 1971 v zostave Ferko Závodský, Marka Závodská, Stázka Šcotková, Laco Makay st. a ucháni Jožo Čižmár, Jožo Janoška a ja (Fero Piaček) vyrážame z Považskej Bystrice smer Bratislava, Devínska Nová Ves, Marcheg, Viedeň, Salzburg, Innsbruck, Sant Johan, Mitlberg.

Chata Taschachhaus je obsadená a zo 100 dolárov, ktoré sme si mohli v banke kúpiť, by nám to na viac nocí ani nevydalo. Na šťastie gazda na začiatku doliny nám dovolí spať na povale. Mladí a sprostí sme poslúchli a na spanie sme si okrem jedného žďáraku z domu nevzali nič, však budeme bývať v chatách. Hore v doline, na alebo pri ľadovci by nám bolo asi trochu chladno. Vyvalujeme oči na trojicu Ferko, Marka a Stázka, ktorí vybalujú z batohov páperové vetrovky a slonie nohy. Skúsený horolezec a cvičiteľ I. triedy Laco, vyzbrojený ako my ucháni, to komentuje slovami, ja som solidárny a budem klepať kosu s vami. Ďalší deň, my sopiaci pod vedením Laca, nacvičujeme chodenie po ľadovci a techniku lezenia v ľade, istenie, sekание stupov a chytov. Nikomu z nás sa vtedy ani nesnívalo, že raz bude možné liezť ľady tak,

ako sa lezú dnes. Ďalšiu noc trávime opäť na povale u gazdu.

Ráno odchádzame na vlak a presúvame sa do Dolomitov. Z Toblachu pokračujeme autobusom do Cortiny a na Misurinu. Pešo sa po turistickom chodníku dostávame priamo pod severné steny Tre Cime. Keď som zbadal tie strmé zrázy a uvedomil som si, že tam máme liezť, skoro som mal plné gate.

V legendárnych stenách

Bivakovacie táborisko vyberáme pri plesách pod severnými stenami. Počasie je výborné, v noci bez spacákov zima, ale nádherný pohľad na mesiacom ožiarené steny. Vedúci výpravy, Ferko Závodský, nás informuje, že v severnej stene Cima Grande vedie Comichho cesta. Smer výstupu pozeráme na fotografiách na chate. Rozhodujeme sa najskôr pre jednoduchší výstup Dibonovov hranou IV.

7. 8. 1971 sa nám v trojici Jožo Čižmár, Jožo Janoška a ja bez problémov podaril výstup touto cestou. Našu výzbroj tvorili laná, pár vlastnoručne z uholníka vyrezaných a nakutých skôb, niekoľko železných karabín a slučiek urezaných zo starého lana, na nohách vibramy a naviazaný sme boli na hrudníku priamo na lano. Na vrchole chvíľu

sledujeme lezcov prichádzajúcich normálkou z druhej strany. Istia sa lanami Edelrid a karabíny majú duralové. Náš vercajch radšej balíme do ruksakov a začíname zostup. Po tých policiach sa nám s našimi skúsenosťami dosť ťažko orientuje. Obiehame dvoch zostupujúcich, ktorí sa istia, ale nevieme ako ďalej, tak na nich počkáme. Starší pán sa dáva s nami do reči. Sú to Nemci, otec so synom. Pri otázke odkiaľ sme odpovedáme, že z Československa. Ale odkiaľ? Zo Slovenska. Ale odkiaľ? Pri našej odpovedi, že z Považskej Bystrice, mu zažiaria oči, ako by krajanov stretol. Ó Kočkovce, cez vojnu som tam bol. Zhodli sme sa, že isto tam mal nejakú frajerku, keď bol taký nadšený. Ďalej už v pohode zostupujeme, zastavíme sa na chate Lavaredo, aby sme, ako sa dnes hovorí, doplnili pitný režim. Umelé fľaše, nerozbitné termosky a podobné haraburdy neboli, bolo treba vydržať. Dávame si fľašu minerálky a fľašu vína. Je pracovný deň, na chate je málo ľudí. Chatár sa pýta odkiaľ sme, čo sme liezli a čo máme v pláne. Pri platení zisťujeme, že minerálka sa neoplatí, je príliš drahá.

Ráno, 8. 8. 1971, nastupujeme do Comicioho. Jožo Čizmár to vzdal, tak ideme iba dvaja – Jožo Janoška a ja. Cesta je dosť ťažká, ešte sme nič tak náročné neliezli. Vľavo, asi v direktissime, bojujú tiež nejakí lezci. Počujeme štrngot a vidíme, ako sa jeden lezec po vypadnutí húpe na lane niekoľko metrov od steny a naraz šplhá po lane hore. Pozeráme s Jožom na seba. Keď niekto z nás vyletí, čo budeme robiť? O šplhadlách nevieme nič a prúsik z lanovice by nedržal. No čo už, cesta vedie na vrchol. Bivak v stene na pohodlnej

Fero Piaček a Jožo Maroška na vrchole Marmolady.

polici nám vôbec nevdá, sme iba o pár metrov vyššie od plies, je úplne jasno a spacáky nemáme ani dolu. Zostup už poznáme. Lezci stúpajúci po zostupovke po nás opakujú ach-tung, ach-tung, boha jeho kameň. Aspoň, že je veselo.

Zastavujeme na chate, je víkend a je plno, už sme to chceli vzdať, ale zbadal nás chatár a okamžite je pri nás a hneď posiela fľašu vína na jeho účet.

Pri plesách sa stretávame s našimi kamarátmi. Dozvedáme sa, že už sme vyliezli a nemáme tu čo robiť. Zajtra sa presúvame pod Marmoladu a v rámci ľadovcového výcviku vystúpime 11. 8. 1971 vystúpime severnou stenou na vrchol.

Nie je kosa ako kosa

V noci začalo pršať, a tak to balíme. Vraciame sa do Bolzana a pokračujeme do Verony. Romantika musí byť. Ferko s Markou sú v podstate novomanželia, po troch rokoch na svadobnej ceste. Delíme si postavy: Ferko – Romeo, Marka – Júlia, Stázka – tma, Laco – svat a traja sopliaci družbovia. Pokračujeme do Benátok. Po ceste domov si kupujeme pár duralových karabín a pár slučiek rôzneho priemeru, aby sa dalo prúsikovať po lane, ale aj zakladať do škár istiace uzly. Jožo Janoška, ako správny gazda, hovorí, že nie lezením je človek živý. Vo Viedni musím ešte kúpiť kosu, vraj sú výborné. Naše základy nemčiny však nesiahajú tak ďaleko, aby sme vedeli, ako sa povie kosa. V obchode sme samy, Jožo predavačovi nemo ako mím predvádzá, ako sa kosí. Trochu to trvá, ale nakoniec predavač pochopí a prináša kosu. Kosa musí zvonieť, Jožo sa klepnutím o zem snaží dosiahnuť ten správny tón a komentuje to, že ten zvuk sa mu nezdá. „To je nejlepší, co v Rakousku máme,“ hovorí peknou češtinou predavač. Na kosa sme minuli posledné peniaze a doma bude pochvala. 15. 8. 1971 sa šťastlivo vraciame na rodnú zem.

„My, keď sme boli...“ To boli zvyčajne úvodné slová, ktorými tí starší od nás začínali svoje príhody z hôr. Pri niektorých sme sa všetci srdečne nasmiali, mnohé boli poučným, ale aj varovaním napriek tomu, že sme si ako mladí mamľasi zo všetkého robili srandu.

Na záver by som chcel zložiť hlbokú poklonu a vďaka Ferovi Závodskému. Bol to výnimočný človek a dlhoročný predseda nášho horolezeckého klubu v Považskej Bystrici. V čase, keď jediným zdrojom informácií boli iba knihy a časopisy, a aj to iba v obmedzenom sortimente, mal neuveriteľný prehľad.

Češť jeho pamiatke. ■

Ľadovcový výcvik v severnej stene Marmolady.

